

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi laaja yhteistyö ja yhteistyön vahvistaminen ja uusien toimintamallien löytäminen ja pandemian jälkeisessä ajassa yhteisöllisyyden vahvistaminen eri tavoin erilaisissa lasten ja nuorten ympäristöissä on tärkeää.

Huomion kiinnittäminen erityistarpeisten lasten harrastusmahdollisuuksien turvaamiseen on tärkeä kirjaus. Etsivällä työllä työskentelyn kohdentaminen syrjäytymisvaarassa oleviin on tarkoituksenmukaista. Työskentelyn suuntaaminen erityisesti niiden lasten ja nuorten kanssa työskentelyyn, joilla on esteitä harrastustoiminnan löytämisessä ja siihen kiinnittymisessä on tärkeää. Tärkeää on tavoitteissa nostaa se, että nuoret kiinnittyisivät kasvokkain toteutuvaan kontaktiin, ei pelkästään somen kautta/älylaitteilla toteutuen (ks. s. 7) Harrastamisen malleja voisi edistää ja tuoda ohjelmassa esille esim. koulupäivien aikana tai koulupäivien jälkeen tapahtuvaa harrastustoimintaa voisi korostaa esim. pitkämatkalaisten osalta, maaseutualueiden lapset ja nuoret, jotka eivät itse pääse liikkumaan harrastusten pariin. Myös muiden liikuntapaikkojen esille tuominen tärkeää, joihin lapsilla ja nuorilla on pääsy. Myös positiivisen ja voimavarakeskeisen vuoro vaikutuksen tukeminen kaikilla toimijoilla on tärkeää. Elintapaohjaus: nuortenkin ylipaino on lisääntynyt, osa liikkuu paljon, osa hyvin vähän. Elintapaohjauksessa esim. Neuvokasperhe-menetelmä hyvä mainita.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen koskee kaikkia heidän kanssaan toimivia ja tietoisuuden vahvistaminen siitä, mitkä asiat edistävät mielen hyvinvointia ovat tärkeitä. Tuen ja hoidon tavoittaminen helposti ja monikanavaisesti on lapsille ja nuorille tärkeää ja näiden mahdollisuuksien edelleen kehittäminen vaatii huomiota. Tarjolla tulee olla vaikuttavia toimintamalleja ja palvelut tule viedä kaikkien lasten ja nuorten ulottuville. Tärkeä ohjelmassa huomioida nepsy-lasten ja nuorten osalta erityisesti. Vanhemmuuden tukeminen ja vahvistaminen hyvä nostaa esille.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Lasten ja nuorten osallisuuden ja kuulluksi tulemisen muotojen edelleen kehittäminen ja tiedon jakaminen on tärkeää.

Monialainen työskentely nuorten asioissa sekä ennaltaehkäisevästi että puuttumisen tilanteissa on tarkoituksenmukaista. Ankkuritoiminnan vahvistaminen, laajentaminen ja kehittäminen edelleen on tärkeää. Voisiko laajemmin mainita nuorten kanssa toimivia sidosryhmiä esim. aikuiset, vanhemmat, järjestötoimijat, nuorisotoimi. Nuoruuden näkeminen ja sen nostaminen mahdollisuutena on tärkeää. Turvallisuus ja some-maailman riskien nostaminen tärkeää, somessa esiintyvän kiusaamisen, villitysten, häirintä, ulossulkeminen yms.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Maakunnassa toimiva aluekoordinaattori: roolit ja tehtävät, yhteistyöpinnat voisi kuvata ohjelmassa. Maakuntien yhteinen koordinaatiotehtävä? Vai maakunnilla kullakin omansa? Aluekoordinaation näkyminen maakunnissa?

Painopisteet nuorisotalon valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Saisiko tästä osaamiskeskuksesta ja sen toiminnasta kuvan (asetelman). Auttaisi hahmottamaan osana laajempaa kokonaisuutta. Onko osaamiskeskuksia 1 koko Suomessa?

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisotalon eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Tavoitteet ovat kattavat ja tarkoituksenmukaiset.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Onko lausuntoa pyydetty myös nuorilta tässä muodossa esitettynä? Toki nuoret ovat olleet mukana prosessissa aikaisemmin. Lisäksi onko syrjäytymisuhan alla olevat nuoret olleet myös mukana, mitä he ajattelevat asetetuista tavoitteista?

Tanninen Hanna-Mari
Pohjois-Savon hyvinvointialue - Perhekeskuspalvelut, palveluyksikköjohtaja